

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Igora Burgera a JUDr. Aleny Šiškovéj v trestnej veci obžalovaného **Ing. S. S. a spol. pre zločin podplácania** podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 3 Trestného zákona, spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona prerokoval na neverejnom zasadnutí 17. júna 2014 v Bratislave sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 28. mája 2014, sp. zn. PK-2T 46/2013, a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku napadnuté uznesenie **sa z r u š u j e .**

Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosti obžalovaných Ing. S. S., nar. X. a A. S., nar. X., obaja t. č. v Ústave na výkon väzby Leopoldov o prepustenie z väzby na slobodu **sa z a m i e t a j ú .**

U obžalovaných Ing. S. S. a A. S. **dôvody väzby** uvedené v ustanovení § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku **nad'alej trvajú.**

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd v Pezinku uznesením z 28. mája 2014, sp. zn. PK-2T 46/2013, podľa § 79 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku vyhovel žiadostiam obžalovaných Ing. S. S. a A. S. a prepustil ich z väzby na slobodu.

Svoje rozhodnutie súd podrobne odôvodnil a záver, že u obžalovaných v tomto štádiu konania dôvody väzby pominuli oprel o tvrdenie, že na hlavných pojednávaniach boli vypočutí „kľúčoví“ svedkovia, ktorých výpovede majú pre trestné stíhanie obžalovaných podstatný význam. Odvolal sa pri tom na stanoviská Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

vyjadrené v predchádzajúcich rozhodnutiach o väzbe obžalovaných. Nepovažoval za hodnoverné tvrdenia svedkyne Ing. Z., že sa jej obžalovaný Ing. S. S. mal verbálne v pojednávacej miestnosti počas prestávky, pred jej výsluchom na hlavnom pojednávaní vyhrázať.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote sťažnosť prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorú i podrobne písomne odôvodnil. Písomné dôvody sťažnosti boli sťažnostným súdom doručené na vyjadrenie obžalovaným a ich obhajcom.

V písomných dôvodoch sťažnosti prokurátor uviedol, že doterajšie dôvody kolúznej väzby boli jednotlivými rozhodnutiami súdov založené na eliminácii obavy z možného ovplyvňovania svedkov pred ich výsluchom na súde, teda postačovala len samotná obava z kolúzneho správania sa obžalovaných. Podľa vyjadrenia prokurátora však už prvý výsluch svedkyne Ing. M. Z. na hlavnom pojednávaní preukázal opodstatnenosť tejto obavy a došlo k reálnemu ovplyvňovaniu svedkyne obžalovaným Ing. S. S. na hlavnom pojednávaní.

Vo vzťahu k nedostatočnej dôveryhodnosti tvrdení svedkyne Ing. Z. prokurátor zdôraznil, že závery súdu konštatované v rozhodnutí, že nikto z prítomných osôb v pojednávacej miestnosti takéto konanie obžalovaného nevidel a nepočul je predčasné. V tejto súvislosti, ako súčasť podanej sťažnosti prokurátor predložil sťažnostnému súdu kópiu uznesenia vyšetrovateľa MV SR PPZ, NKA, NPkz z 28. mája 2014, ktorým vyšetrovateľ začal trestné stíhanie pre zločin marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. vo vzťahu ku konaniu obžalovaného Ing. S. S., ktorým sa mal vyhrázať svedkyni Ing. Z..

Prokurátor v dôvodoch sťažnosti tiež vytýka prvostupňovému súdu, že rozdeľuje svedkov na „kľúčových“ a tých ostatných. S takýmto triedením svedkov nie je možné súhlasiť. Všetci svedkovia, bez rozdielu ktorá strana, s ohľadom na kontradiktornosť trestného konania, ich navrhuje vypočuť, sú dôležití pre objasnenie veci a žiadneho svedka, ešte pred jeho vypočutím na hlavnom pojednávaní, nie je možné označiť ako „neužitočného“ pre objasnenie veci. Doteraz vypočutých svedkov Ing. Z. a S. bude, aj podľa vyjadrenia súdu, potrebné ešte na hlavnom pojednávaní vypočuť k okolnostiam CD záznamov, ktoré bezprostredne súvisia so skutkovými okolnosťami žalovaného skutku.

Na základe uvedeného navrhol, aby najvyšší súd prvostupňové uznesenie zrušil a zamietol žiadosti obžalovaných S. o prepustenie z väzby na slobodu, pretože dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku sú u oboch obžalovaných naďalej dané.

Obhajca JUDr. M. Š. vo vyjadrení k sťažnosti prokurátora uviedol, že doposiaľ nebol zo strany prokurátora predložený žiadny objektívny dôkaz, ktorý by potvrdil, že by nastali skutočnosti, ktoré prokurátor uvádza v sťažnosti. Prokurátor existenciu dôvodov väzby odôvodňuje výpoveďou svedkyne Ing. M. Z., ktorú je však potrebné vyhodnotiť ako nevierohodnú, účelovú, menenú, obsahujúcu podstatné rozpory. Vyslovil za obhajobu podozrenie, že výpoveď tejto svedkyne je výmenou za jej neobvinenie z obzvlášť závažnej trestnej činnosti prijímania úplatku, pretože jej skutok nebol prísnejšie kvalifikovaný

Tvrdenia uvádzané prokurátorom v sťažnosti sa nepotvrdili, preto obžalovaní žiadajú, aby najvyšší súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa a prepustil ich z väzby na slobodu.

Obhajcovia JUDr. R. H. a JUDr. J. G. vo vyjadrení k sťažnosti prokurátora uviedli, že prokurátor ako fakt odôvodňujúci existenciu dôvodov väzby u obžalovaných prezentuje tvrdenie svedkyne Ing. Z.. Na jeho overenie však neexistuje žiadny dôkaz, práve naopak dostupnými dôkazmi bolo jej tvrdenie vyvrátené. V tvrdeniach svedkyne sú značné rozpory a klamstvá. Z uznesenia Špecializovaného trestného súdu vyplýva, aké konkrétne opatrenia boli súdom prijaté, aby nemohlo dôjsť ku kontaktu svedkyne s obžalovanými, ich obhajcami, verejnosťou, novinármi, preto ku konaniu zo strany obžalovaného Ing. S. S., z ktorého je svedkyňou obviňovaný, nemohlo dôjsť. Prokurátor tiež v sťažnosti neodôvodnil a nepodložil dôkazmi ani svoju úvahu o spoločnom konaní, spoločnej trestnej zodpovednosti a rovnakom vplyve oboch obžalovaných a z toho vyplývajúcu údajnú existenciu dôvodov väzby aj u obžalovaného A. S..

Obhajca JUDr. V. K. vo vyjadrení zo 16. júna 2014 poukázal na to, že senát najvyššieho súdu v uznesení, sp. zn. 2 Tost 4/2014, jednoznačne načrtol za akých podmienok zaniknú dôvody kolúznei väzby. V prípade obžalovaného Ing. S. S. kolúzna väzba objektívne pominula výsluchom podstatných svedkov na hlavnom pojednávaní. So svedkyňou Ing. Z. je zjavne manipulované, je prokurátorom a vyšetrovateľom JUDr. M. zavražďovaná a ovplyvňovaná, o čom svedčí fakt, že jej trestná vec, v ktorom je vedená ako obvinená pre trestný čin prijímania úplatku je účelovo „zaseknutá“. Za nepravdivé a účelové svedectvá

proti obžalovanému jej je sľúbený zhovievavý postoj vyšetrovateľa i prokurátora, ktorí vyšetrujú, resp. dozorujú obe trestné veci.

Poukázal na to, že väzba pre skutok, pre ktorý je obžalovaný Ing. S. S. stíhaný nie je obligatórna, väzba nemôže nahrádzať trest, treba dbať na zásadu primeranosti a zdržanlivosti.

Obžalovaný Ing. S. S. sa nikdy nedopustil kolúzneho konania voči svedkom, preto žiada senát najvyššieho súdu, aby sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky ako nedôvodnú zamietol.

Na základe podanej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým prokurátor podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom a zistil, že sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky je dôvodná.

Z ustanovenia § 302 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva, že pri rozhodovaní o väzbe má právo zúčastniť sa verejného zasadnutia aj prokurátor, obvinený a jeho obhajca a pri rozhodovaní o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe môže predseda senátu účasť týmto osobám umožniť. Sťažnostný súd však nepovažoval za potrebné predvolať obžalovaných na verejné zasadnutie, nakoľko pred sudcom Špecializovaného trestného súdu, ktorý rozhodoval o žiadostiach obžalovaných o prepustenie z väzby na slobodu, sa mali možnosť podrobne vyjadriť, vyjadrili sa aj ich obhajcovia ku skutočnostiam, pre ktoré prokurátor navrhoval ich žiadosti zamietnuť. Vyjadrenia všetkých strán sú citované i v rozhodnutí prvostupňového uznesenia. Pre krátkosť času, v ktorom bolo potrebné o sťažnosti rozhodnúť – na deň 19. júna 2014 je naplánovaná ďalšia časť hlavného pojednávania – sťažnostný súd zaslal na vyjadrenie 16. júna 2014 písomné dôvody sťažnosti prokurátora tak obžalovaným ako aj ich obhajcom, ktorí sa k dôvodom sťažnosti aj písomne vyjadrili.

Z obsahu predloženého spisu najvyšší súd zistil, že proti obžalovaným Ing. S. S. a A. S. sa vedie trestné stíhanie pre zločin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 3 Trestného zákona, spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona.

Obaja obžalovaní sú vo väzbe od 23. apríla 2013, so započítaním obdobia od 15. apríla do 17. apríla 2013, kedy bola obmedzená ich osobná sloboda, a to na základe rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. apríla 2013, sp. zn. 5 Tost 14/2013. Najskôr boli vo väzbe z dôvodov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku. Na základe ďalšieho rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 25. februára 2014, sp. zn. 2 Tost 4/2014, ktorým síce boli žiadosti obžalovaných o prepustenie z väzby na slobodu zamietnuté, boli zúžené dôvody väzby len na dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku.

V ustanovení § 79 ods. 3 Trestného poriadku, citovaného v sťažnosťou napadnutom uznesení je okrem iného uvedené, že ak sa žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí 30 – tich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Primárne teda sťažnostný súd musel skúmať, či obžalovaní žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu nepodali predčasne, keďže ostatný raz sa o ich väzbe rozhodovalo uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť 14. mája 2014, sp. zn. 6 Tost 15/2014, a žiadosť podali už 28. mája 2014. Stotožnil sa s názorom prvostupňového súdu, že obžalovaní v žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu uviedli „iné dôvody“ spočívajúce v tom, že už boli vypočutí na hlavnom pojednávaní svedkovia, ktorých označil najvyšší súd vo svojom rozhodnutí. sp. zn. 2 Tost 4/2014 (Ing. Z., S., Ing. S., Ing. B.), teda žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu mohli obžalovaní podať aj skôr, ako po uplynutí zákonom požadovanej 30 dňovej lehoty.

Špecializovaný trestný súd sa pri svojom rozhodovaní o prepustení obžalovaných z väzby na slobodu oprel o stanovisko najvyššieho súdu vyjadrené v jeho uznesení z 25. februára 2014, sp. zn. 2 Tost 4/2014, že vo vzťahu ku svedkom Ing- Z., S., Ing. S. a Ing. B. je potrebné eliminovať obavu z ich možného ovplyvňovania výsluchom týchto svedkov v súdnom konaní, a to počas trvania kolúznej väzby obžalovaných a po realizácii týchto výsluchov potom bude úlohou súdu prvého stupňa zvážiť, či aktualizácia skutkových okolností bude naďalej podporovať dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku.

Inými slovami najvyšší súd vyjadril stanovisko, že po výsluchu uvedených svedkov na hlavnom pojednávaní bude úlohou súdu skúmať dôvody ďalšieho trvania kolúznej väzby u obžalovaných, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu a nie, ako si to mylne vysvetlil Špecializovaný trestný súd, že výsluchom týchto svedkov automaticky dôvody väzby pominú a vznikne dôvod na prepustenie obžalovaných z väzby na slobodu. Aj pokiaľ najvyšší súd v uznesení z 18. marca 2014 konštatoval, že dôvod kolúznej väzby môže odstrániť výsluch svedkov v súdnom konaní, uviedol len, že môže a konštatoval to v čase, keď nevzniklo konkrétne podozrenie z kolúzneho správania sa obžalovaného S., ktoré je v súčasnej dobe dané.

V tejto súvislosti je potrebné súhlasiť so sťažnostnou námietkou prokurátora, že nie je možné rozdeľovať svedkov na kľúčových a tých druhých, pretože všetci svedkovia, ktorí sú navrhnutí stranami na výsluch, majú prispieť k objasneniu podstatných skutkových okolností veci a v tomto štádiu konania nie je možné vzhľadom na kontradiktórnosť trestného konania vysloviť „neužitočnosť“ niektorých svedkov pre objasnenie veci. Vo veci má byť vypočítaných podľa plánu hlavných pojednávaní ešte asi deväť svedkov, vrátane svedkov Ing. Z. a S.. Potrebu opätovného výsluchu týchto svedkov deklaroval sám súd prvého stupňa a je potrebné eliminovať obavu z ich možného ovplyvňovania, z pohľadu nových skutočností, ktoré sa mali udiať v súdnej budove počas výsluchu svedkyne Ing. Z., aj v tomto štádiu konania a vo vzťahu ku všetkým svedkom.

Špecializovaný trestný súd sa pri zdôvodňovaní prepustenia obžalovaných z väzby na slobodu opieral i o uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6 Tost 15/2014, zo 14. mája 2014, z ktorého citoval, že priame pôsobenie na svedkov počas prípravného konania nebolo zo strany obžalovaných zaregistrované.

Aj toto rozhodnutie najvyššieho súdu ostalo zrejme nedostatočne pochopené, pretože súd prvého stupňa citoval len tú časť, kde sa konštatuje, že priame pôsobenie na svedkov počas prípravného konania nebolo zaregistrované, ale už prehliadol ďalšie dôvody, v ktorých sa konštatuje, že určité náznaky z možného ovplyvňovania sa vyskytujú aj vo výpovedi svedka S., ale najmä zo znenia skutku vyplýva, že obžalovaný pri páchaní trestnej činnosti ovplyvňoval pracovníkov daňového úradu a manipuloval s nimi a vytváral „atmosféru“, na základe ktorej mu pracovníci daňového úradu dávali informácie, ktoré žiadal. Tieto skutočnosti zakladajú dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku.

Ustanovenie § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku nevymedzuje dôvody kolúznej väzby taxatívnym spôsobom. Citované ustanovenie Trestného poriadku vyžaduje na naplnenie dôvodov väzby buď pôsobenie na svedkov, znalcov alebo spoluobvinených, alebo iné marenie objasňovania skutočností závažných pre trestné stíhanie. Dôvodom kolúznej väzby nemusia byť len tie skutočnosti, že obvinení pôsobili na konkrétnych svedkov, ale môžu nimi byť aj iné skutočnosti a iné marenia skutočností závažných pre trestné stíhanie Trestný poriadok teda podmieňuje možnosť vzatia obvineného do väzby existenciou dôvodnej obavy vyplývajúcej buď z konania obvineného alebo z ďalších konkrétnych skutočností.

Výklad pojmu „konkrétna skutočnosť“ je vecou súdu, ktorý na základe skutkových okolností a dôkaznej situácie v konkrétnej trestnej veci posúdi, či vzatie obvineného do väzby je opatrením nevyhnutným na dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel nemožno dosiahnuť inak.

Aj v tomto smere je potrebné vyhovieť sťažnostnej námietke prokurátora, že doposiaľ pre konštatovanie existencie dôvodov kolúznej väzby postačovala len obava z kolúzneho správania sa obžalovaných, vyplývajúca najmä z charakteru a znenia žalovaného skutku, teraz pristúpila i konkrétna obava z ovplyvňovania svedkov obžalovaným S.. Súčasťou spisu je vyjadrenie svedkyne Ing. Z., v ktorej tvrdí, že obžalovaný sa jej v súdnej budove v pojednávacej miestnosti počas prestávky pred jej výsluchom na hlavnom pojednávaní verbálne i gestami vyhrážal, konanie obžalovaného pociťovala ako hrozbu a vznikla u nej obava, že S. je skutočne schopný jej niečo urobiť. V tejto súvislosti bolo i začaté trestné stíhanie, a preto konštatovanie sudcu Špecializovaného trestného súdu, ale i obhajoby, že takéto konanie sa nestalo a nie je možné veriť tvrdeniam svedkyne, je prinajmenšom predčasné. Doposiaľ zadovážené dôkazy, výsluch svedkyne Ing. Z. a s tým súvisiace listinné dôkazy sú dostatočným podkladom pre konštatovanie, že je reálna obava z možného ovplyvňovania svedkov, čím je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku.

V prípade námietky obhajoby, že obava z kolúzneho správania sa aj obžalovaného A. S. nie je daná, je treba opäť súhlasiť so stanoviskom prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, že v prípade oboch obžalovaných ide o ich spoločnú trestnú činnosť, ktorú mali páchať formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, ako rodinní príslušníci úzko spolupracovali, majú znášať rovnakú

trestnoprávnu zodpovednosť a majú rovnaký vplyv na svedkov a prístup k listinným dôkazom.

Na základe vyššie uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje sťažnosťou napadnuté uznesenie za nezákonné, a preto ho postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku zrušil a sám vo veci rozhodol podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku tak, že žiadosti obžalovaných Ing. S. S. a A. S. o prepustenie z väzby na slobodu zamietol s konštatovaním, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku naďalej trvajú .

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 17. júna 2014

JUDr. Jana S e r b o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová